

Tiskovni ured

KARDINALOVA HOMILIJA NA MISI ZA DOMOVINU NA DAN DRŽAVNOSTI

(Zagreb, župna crkva sv. Marka, 25. lipnja 2008.)

Čitanja: 2 Kr 22, 8-13; 23, 1-3; Mt 7, 15-20

1. Riječi ulazne pjesme što ih za današnji liturgijski dan predlaže Rimski misal sadrže molitvu psalmista (Ps 28, 8-9): »Gospodin je jakost narodu svome, tvrđava spasa svom Pomazaniku. Spasi narod svoj, Gospodine, i blagoslovi svoju baštinu, pasi ih i vodi dovijeka!«.

Danas, na Dan državnosti, kao vjernici okupili smo se u drevnoj crkvi sv. Marka na Gornjem gradu da bismo zahvalili Bogu za darove koje nam je udijelio u zajedništvu vjere, ali i u zajedništvu društvene zajednice hrvatske države, u kojoj kao kršćani nastojimo živjeti istinu Božje objave, zahvalni za dar Domovine. Zajedno smo oko istog oltara, da u jednostavnosti i poniznosti oslušujemo Božju riječ, koja je za vjernika siguran temelj dobrog življenja.

U prvome čitanju smo slušali o tome kako je u jeruzalemskome Hramu ponovno nađena Knjiga Ponovljenog zakona, jedna od pet knjiga koje tvore Petoknjižje, prvih pet knjiga Starog zavjeta. Ona sadrži Božju riječ kao polazište i temelj svakoga života s Bogom, svakoga smislenog života jednog naroda. Time se naglašava činjenica koliko je važno u vlastitome životu ponovno naći Boga i njegovu riječ.

Tiskovni ured

www.zg-nadbiskupija.hrtiskovni@zg-nadbiskupija.hr

Nit vodilja cijeloga Svetog pisma govor je o Zavjetu, o dobrostivosti i vjernosti Boga, koji je sklopio Savez ne samo sa svojim narodom, nego sa svakim čovjekom. To je govor Božje ljubavi od Abrahama, patrijarha i proroka do najsajnije točke povijesti čovječanstva, Isusa Krista.

U susretu s Božjom riječju kralj Jošija, kralj “vjeran Bogu”, kako ga naziva Pismo, zajedno sa svojim narodom obnovio je savez i obećao »da će slijediti Gospodina i držati se njegovih zapovijedi, pouka i uredba svim srcem i svom dušom«. U svjetlu Saveza s Bogom mogla je započeti vjerska obnova u Judeji.

2. Uistinu, za izabrani židovski narod pronalazak jedne svetopisamske knjige bio je poput pronalaska oporuke, dokumenta u kojemu se daju naznake članovima obitelji kako se suočiti s budućnošću, gdje pronaći ohrabrenje i utjehu, kako se nositi s razočaranjima i opasnostima. To je radosni događaj pronalaska povijesti vlastitih izvora. Narod je ponovno osjetio da se Bog brine za sudbinu svoga naroda. Svečani navještaj sklapanja Saveza potiče narod na pomirenje i na obnovljenu vjernost.

I kod nas se u Hrvatskoj u prvim godinama samostalnosti često, ponekad i na neprimjeren i iskrivljen način, govorilo o potrebi “duhovne obnove” naroda i Domovine. S jedne strane tutnjio je rat, politička se nesigurnost osjećala na svakom koraku, ali se s druge strane u narodu osjećalo snažno bilo jasnoće i ljepote zajedničkog cilja. Na toliko se načina moglo osjetiti kako su molitve odisale iskrenošću, briga za najpotrebnije solidarnošću, spremnost na žrtvu nesebičnošću.

Tiskovni ured

www.zg-nadbiskupija.hrtiskovni@zg-nadbiskupija.hr

Izvanjski gledano postojale su teške okolnosti, ali je ljepota nacionalnog ponosa, koja drugoga ne ponižava, bila zaodjevena u zajedništvo i bliskost te življena u oslonjenosti na Boga. Osjetili smo – iako gorko iskušavani – Božju pomoć u daru slobode, koja je bila sve drugo samo ne lako dobivena. Drugi su nam predviđali i planirali kraj, ruševinu i propast, a Bog je učvršćivao naše korake, pridizao klonule te davao snage i hrabrosti danas gotovo nepoznatim velikim ljudima, posebno hrvatskim braniteljima i raznim dobročiniteljima. Ponekad se nameće pitanje: Jesmo li to zaboravili?

Ma koliko se pokušavala potrošiti i obscijeniti sintagma duhovna obnova, ona nam je i danas potrebna jer nam Bog trajno nudi ponovno pronalaženje njegove Riječi. U svjetlu Božje riječi može se živjeti radost naroda i sigurnost koja jamči trajnost. Pronaći Riječ i pronaći Boga rađa neizmjernu radost, a kao proročki narod mi kršćani znamo da bez Boga te radosti nema.

Bog jest i ostaje vjeran uvijek. To se isto ne može reći za nas ljude. U pomoć našoj nemoći i nestalnosti Isus pritječe svojom prisutnošću i milošću. Koliko li su samo puta molitva i euharistija bile snaga za žrtvu i opraštanje tijekom ostvarivanja prava hrvatskog naroda na njegovu neovisnost. No neovisnost i državnost nisu svrha samima sebi. One su za nas vjernike prostor i ozračje za više dobra, za više Božje prisutnosti i za više ljudskosti. One su milosni dar, u kojemu se rađa i započinje kraljevstvo pravednosti, ljubavi i mira.

3. U završnom dijelu Isusova Govora na gori u Matejevu evanđelju koje nam je naviješteno nalazi se nekoliko cjelina koje pokazuju posebnost kršćanske osjetljivosti za ostvarivanje kraljevstva nebeskoga. To je ponajprije izabiranje uskoga puta koji vodi u Život (Mt 7, 13–14), zatim prepoznavanje proroka po plodovima (rr. 15–20), nadalje potreba za vršenjem Očeve volje djelima a ne samo lijepim riječima (rr. 21–23) i napokon utemeljenost života na čvrstoj stijeni Božje riječi (rr. 24–27).

Evanđelje pred nas stavlja istinu koja upućuje na pogubnost četiriju laži: laži životne bezbrižnosti, odnosno bavljenja površnošću koja ne uviđa potrebu za žrtvom iz ljubavi, za prepoznavanjem Božje blizine u iskustvu križa i koja u konačnici ne računa s Bogom; zatim laži proroštava kratkog daha i sebičnih interesa; nadalje laži slatkorječivosti, koja ne izrasta iz zajedništva s bližnjim; te laži koja želi temeljiti život na prolaznome.

Čovjek ispunjen Božjim darom ne može naviještati sebe, svoje ideje, kako to čine lažni proroci. Prorok je ponajprije povezan s Bogom. On poznaje svu težinu Božjeg puta i ne traži načine kako bi se svidio ljudima; on ne obećava ono što ne može dati, nego samo ono što istinski može ispuniti ljudsko srce.

4. Isus daje kriterije na temelju kojih se prepoznaje tko je istinski, a tko lažni prorok: »Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati«. A koji su to plodovi po kojima se prepoznaje pravi Kristov učenik? Najlakše ih vidimo skupljene u blaženstvima, u opraštanju i ljubavi prema svima, u građenju zajedništva, u davanju bez očekivanja nagrade, u predanoj molitvi. Istinski

Tiskovni ured

Isusov učenik, prorok istine, ne će prestati donositi rod, jer on ne može činiti drugo nego biti širitelj Božjih djela.

Puno toga što ne odolijeva vremenu i povijesti, puno toga što biva nametano kao istina, kontrolirano ideologijom i raznim represijama, da bi se opravdala nečija laž i neodgovornost, ne će odoljeti ni pred Božjim sudom. Razumljivo je stoga da se promicatelji takvih plodova trude pokazati da treba živjeti i postupati kao da Boga nema, kao da nije ni potreban, osobito ne u prosudbama o vlastitoj povijesti ili pak budućnosti. A hrvatska nas povijest uči da bi takvo čitanje bilo pogubno i hrvatski bi narod vodilo u nesreću.

Isus nas danas upozorava na opasnost koja dolazi od lažnih proroka, od promicatelja načina života koji je naizgled jednostavniji, ali zapravo odnosi život poput grabežljiva vuka. S kakvom se samo lakoćom danas nešto prihvaća kao redovito i normalno, a da se uopće nije pitalo ima li to kakve veze s ljubavlju. No ta privlačnost, koju se lako predstavlja kao poželjnu i svima prihvatljivu, najčešće u sebi krije sebičnost. Ako je srce prepuno sebičnosti, ne će moći donijeti plodove ljubavi.

5. Kako u životu svakoga od nas, tako i u životu naroda postoje događaji koji istiskuju životni sok iz plodova koje donosimo. To su razlozi za radost i slavlje, rođenje djeteta, gubitak dragih ljudi, važne odluke, uspjesi, bolesti, iznenadne mogućnosti da se drugima olakša ili oteža život.

Tiskovni ured

www.zg-nadbiskupija.hrtiskovni@zg-nadbiskupija.hr

U doba rađanja slobodne države Hrvatske iscijeđen je sok žrtve i ljubavi. To ne smijemo zaboraviti. Jednako tako ni danas ne smijemo zanemariti da pritisci ne prestaju i da postoji kušnja za lakoumnim posezanjem za privlačnim rješenjima. Ali s trnja se ne bere grožđe... Neshvatljivo je da se ponekad tako olako u hrvatskom društvu prihvaća logika zabavišta, previđa bitno, stavljaju naglasci na ponude koje ne pitaju o posljedicama.

Ne navješćujući neku svoju ideju, nego Božju istinu, Crkva, kao proročki narod, želeći stvarno dobro svakomu čovjeku, vapi makar i usamljenim glasom da hrvatski narod ne zaboravi što je za njega istinsko dobro. Propitujući i svoje riječi i djela, kao Crkva ne možemo šutjeti. Crkva, koja ne želi nikakvu političku vlast, već samo nastoji sačuvati sebi vlastitu autonomiju te nepristran i respektirajući odnos prema političkoj zajednici i strankama, a u stalnom nastojanju da ostane vjerna evanđelju, ne može biti neutralna kada je u pitanju kultura života nasuprot kulturi smrti, ljubav nasuprot mržnji, pravda nasuprot nepravdi, poštenje i čestitost nasuprot nepoštenju i pokvarenosti, kad se dovode u pitanje vrjednote s kojima se ne trguje.

6. Ljubav hrvatskih ljudi prilikom stvaranja države obvezuje nas da ne zaboravimo ni duh ni čvrste temelje, ni plodove ni dobro stablo koje je nosilo te plodove. Stoga ne možemo biti ravnodušni pred donošenjem najvažnijih odluka i zakona koji zanemaruju istinu o Bogu i njegovoj riječi; o čovjeku i sebedarju žrtve iz ljubavi. Kad bi se pri donošenju zakona svatko za to odgovoran iskreno zagledao u oči ljudima koji su žrtvovali svoju udobnost, svoje zdravlje, koji su izgarali za druge, za svoju

Tiskovni ured

www.zg-nadbiskupija.hrtiskovni@zg-nadbiskupija.hr

Domovinu; kad bi se razmišljalo o čovjeku koji je stvorenje i koji je pozvan živjeti ljepotu vječnosti, iako je smrtnan, a odluke koje donosi sežu u vječnost, zacijelo se ne bi površno bavio nebitnim. Ako se pođe drukčijim putem, ako se prihvati dopadljivost lažnim prorocima, lijepe riječi ne će postati djela i dalje će se promicati privid.

Radujemo se svakomu pozitivnom napretku naše Domovine, cijenimo svako odgovorno i nesebično zalaganje ljudi na vlasti, prepoznavamo zalaganje odgovornih i napredak Hrvatske na putu prema punome članstvu u EU-u. Ali nas i žalosti kad se stječe dojam da se u hrvatskom društvu želi graditi i neki podanički mentalitet, kad se pokušavaju nametnuti pritisci pojedinih interesnih skupina s izlikom: »To od nas traži Europa«. A u biti radi se o laži i manipulaciji hrvatskim građanima. Stoga je potrebno da hrvatski puk dobro upozna europska pitanja, traženja i kretanja.

Dragi vjernici, zahvaljujući danas Bogu, vraćamo se na ishodište s kojim možemo biti ponosni, bez obzira i na plodove koje smo prepoznali kao loše i zbog kojih žalimo. U domovini Hrvatskoj treba stvoriti prostor za očitovanje ponosa koji je izgrađen na ljubavi. Vidimo da nam upravo to toliko puta nedostaje i da nam je to danas posebno potrebno.

Ne smijemo popustiti nasrtaju lažnih proroka koji govore da će nam biti lakše u životu ako se odričemo svoga, ako svoje zanemarujemo, ako istinu o sebi prepustimo drugima. Ne smijemo sebe obscijeniti niti dopustiti da govor ljudi koji su više desetljeća trovali dobro stablo istine guši oduševljenje hrvatskog naroda. Plodovi njihova stabla bili su razdor i

Tiskovni ured

neprijateljstvo, nesloga u nacionalnom tkivu i namjerno izazivanje napetosti, kako se ne bi od njih tražila odgovornost za trulež i nevolje.

Zato su nam važni blagdani, jer oni nas vraćaju na izvornu snagu zajedništva iz koje je nastalo plemenito djelo, dobar plod. Na nama je poziv i obveza da radimo za dobro naše domovine Hrvatske, koje želimo da bude utemeljeno na Božjoj ljubavi. Na tu nakanu molimo i u ovoj svetoj misi. A svima nazočnima i svima koji su povezani s nama putem elektronskih medija čestitam Dan hrvatske državnosti. Amen.